

PAPER DETAILS

TITLE: 15. Yüzyilda Nigde'de Egitim-Öğretim Kurumlari Ve Ilmi Faaliyetler

AUTHORS: Nevzat TOPAL

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/367686>

Makalenin Dergiye Ulaşma Tarihi: 10.04.2016
Yayın Kabul Tarihi: 06.08.2016

15. Yüzyılda Niğde'de Eğitim-Öğretim Kurumları Ve İlmi Faaliyetler *

Educational Institutions And Scientific Activities In Nigde In 15th Century

Doç. Dr. Nevzat TOPAL **

Öz

Niğde şehrinin Selçuklu Hâkimiyetini takiben gelişmeye başladığı görülmektedir. Şehri oluşturan ilk surların ve günümüze ulaşan en eski eserlerin Selçuklu Dönemine ait olduğu bilinmektedir. Selçuklular devrinde gelişmeye başlayan şehrin eğitim öğretim kurumları açısından da gelişimi bu dönemle birlikte yükselmeye başlamıştır.

Niğde şehrinde Selçuklu hâkimiyetini takiben İlhanlı, Eretna ve Karamanoğulları Devletleri hüküm sürmüştür. Çalışma konumuzu oluşturan 15. Yüzyılda ise şehir hâkimiyetinde uzun müddet Karamanoğulları ve yüzyılın son çeyreğinde Osmanlı hâkimiyeti söz konusudur. Çalışmada Selçuklularda itibaren 15. Yüzyılın sonuna kadar geçen sürede Niğde'de eğitim-öğretim kurumları ve ilmi faaliyetler değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Niğde, Eğitim, Karamanoğlu, Medrese, İlmi Faaliyet.

* Bu çalışma, Ömer Halisdemir Üniversitesi, Bilimsel Araştırmalar Koordinasyon Birimi'nin SOB 2013/07 BAGEP numaralı proje kapsamında gerçekleştirilmiştir.

** Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, (nevtattopal@hotmail.com)

Abstract

It is seen that the city of Nigde started to develop following the Seljukian Hegemony. It is known that first walls of the city and the oldest artworks reached the present day belong to Seljukian Period. Development of educational institutions of the city which started to develop in Seljukian Period, started to raise in this period.

Following the Seljukian hegemony; Ilkhanids, Eretnids and Karamanids Empires ruled over in Nigde. In 15th century, our study subject, it is in question that Karamanids ruled over the city for a long time and then Ottoman hegemony existed in last quarter of century. In this study, it will be evaluated the educational institutions and scientific activities in Nigde performed in the time taken starting from Seljukians to the end of 15th century.

Keywords: Nigde, Education, Karamanids, Madrassah, Scientific Activity.

Giriş

Nigde şehrinin Türkiye Selçukluları devrinden itibaren önemli bir merkez durumunda olduğu bilinmektedir. Bu durum Nigde'nin ilmi ve kültürel faaliyetleri noktasında da kendisini göstermiştir. Şehrin hâkimiyetinin Karamanoğullarına geçmesi ile birlikte Karamanoğlu hanedan üyeleri tarafından Nigde'de inşa edilmiş çok sayıda vakıf eseri bulunmaktadır. Özellikle Karamanoğlu Ali Bey ve İbrahim Bey Devirlerinde şehrin imar ve iskân edilerek kültürel yönden gelişmesi sağlanmıştır (Topal, 2012: 285).

Nigde'nin 15 yüzyıldaki ilmi ve kültürel yapısı ile ilgili olarak 19. yüzyılın ilk yarısında Anadolu'ya gelen seyyah Texier'de eserinde önemli bilgiler vermektedir. Texier, Nigde'nin Ankara savaşı (1402) sonra ortaya çıkan beylikler zamanında, büyük şehirlerden uzak bir yerde, bu yörenin başkenti kalarak İslami eserleri içine aldığı gibi, bir ilim merkezi olduğunu belirtmektedir (Texier, 2002: 114).

Özellikle 15.yüzyılda şehrin eğitim-öğretim ve ilmi faaliyetler noktasında oldukça iyi durumda olduğu görülmektedir.

1. Eğitim Kurumları

Eğitim kurumlarını çocuklara eğitim veren mektepler ve ihtisas eğitimi yapan medreseler olarak iki başlık altında ele almak gerekir (Baykara, 1985: 86-87).

1. 1. İlköğretim

İlköğretim faaliyetleri mektepler vasıtası ile yürütülmektedir. Mektepler umumiyetle küçük çocuklara Kur'an okumayı öğretmek amacıyla kurulmuştur. Mekteplerin faaliyet alanları medreselere göre oldukça sınırlıdır (Ergin, 1939: 24). Selçuklular devrinde Konya ve Kayseri'de her mahallede mescidin yanında, mahalle

eşrafı tarafından yaptırılan bir mektep bulunduğ, kız ve erkek çocukların karışık eğitim gördüğü belirtilmektedir (Baykara, 1985: 87).

Niğde şehrinde 15. yüzyılda mekteplerin varlığına dair kaynaklarda bir bilgiye rastlanmamıştır. Buna rağmen Niğde’de de Konya ve Kayseri’de olduğ, gibi mahalle mescitlerinin yanında mekteplerin olabileceğ, düşünölmektedir.

1. 2. Medreseler

Başlangıçta İslam dünyasında eğitim öğretim faaliyetleri camiler vasıtasıyla yürütölmüştür. Daha sonra ise medreseler camilerin yerini almıştır. Fakat medreselerin mevcudiyetine rağmen camilerde öğretim faaliyetleri devam etmiştir. Cami ve medrese çoğ, zaman bir külliye içerisinde birlikte inşa edilmiş ve her ikisi de öğretim faaliyetlerini birlikte yürötmüştür (Kuran, 1969: 1; Topal, 2009: 86-87).

Selçuklular devrinde Anadolu’da medreseler oldukça yaygın bir hale gelmiştir. Hatta bir takım medreseler medreselerde ihtisas eğitimleri yapılmıştır. Tıp medreseleri ve Şifahaneler bu medreselere örnek teşkil etmektedir (Sözen, 1970-72: 2). Yine bu medreselere örnek teşkil edecek Aksaray’da bir şifahane bulunmakta olup burada Tıp eğitimi tapılmaktadır (Ünver, 1940: 72; Topal, 2009: 87).

Ancak Niğde’de Selçuklular devrinde eğitim öğretim faaliyeti yüröten medreselerin mevcut olduğ, düşünölmekle beraber ismi tespit edilebilen bir medrese mevcut değildir. İsmi tespit edilebilen medreselerin Karamanoğulları devrinden inşa edildiğ, görölmektedir.

Niğdeli tarihçi Kadı Ahmed (1286-1334 sonrası) 1333 tarihinde tamamladığ, eserinde (Ertuğrul, 2015) Niğde ve çevresinin eğitim ve öğretim bakımında yetersiz olduğ,unu dile getirmektedir. Bu hususta; “...Nekîde’de, medrese ismini mecâz olarak duyardık. Onu, anka ve kimya, mürevvet ve vefa gibi, hakiki bir varlık olarak mevcut farz etmezdik” demektedir (Ertuğrul, 2015: 541).

Bu durumun 13. yüzyılda Niğde çevresinde cereyan eden siyasi olaylar ile yakında ilgili olduğ, düşünölmektedir. 1333 tarihinde şehri ziyaret eden İbn Battuta şehrin büyük ölçüde harap olduğ,unu dile getirmiştir (İbn Battuta, 2000: 415). Şehrin büyük ölçüde harap olması bölgede ortaya çıkan Hatiroğ,lu İsyanı sonrası şehirde yapılan tahribatla alakalı olmalıdır.

15. yüzyılda varlığını tespit edebildiğ,imiz üç medresenin Niğde’de eğitim öğretim faaliyetlerini yüröttüğ, görölmektedir.

1.2.1. Köhne Medresesi

Medresenin ismine 1476 (TK 564: 61b) ve 1483 (MC 0.116/1: 95b) tarihli vakıf defterlerinde tesadüf edilmektedir. Bugüne ulaşamayan medrese Bal Hasan mahallesinde bulunmaktadır. Medresenin adı bir araştırmacı tarafından *Kümbet* olarak okunmuştur. (Uzluk, 1958: 50). 1476 tarihli defterde medresenin müderrisi olarak Mevlana Kasım gösterilmektedir (TK 564: 61b). 1483 defterinde ise medresenin müderrisi olarak Mevlâna Kivâmüddin gösterilmektedir (MC 0.116/1: 95b).

Medresenin vakıf gelirleri arasında;

Niğde'ye tabi Sazala karyesinde Kandıra Bali argı bastığı yerin öşrünün yarısı,

Anduğu'ya (Niğde ili Altunhisar ilçesinin eski adı) bağlı Kışla ile birlikte Asbozi karyesinde malikhâne

Kilise-hisar (Niğde İli Bor İlçesine Bağlı Kemerhisar Beldesi) köyünde bağ ve zemin

Aravan (Niğde/Merkez Kumluca Köyü) karyesinde zemin

Yavdaş hamamı (harap) gösterilmektedir (TK 564: 61b; MC 0.116/1: 95b). 1483 tarihli vakıf defterinde medresenin yıllık vakıf geliri 2170 akçedir (MC O.116/1, s. 95b).

Medrese ve vakıf gelirlerine ait bilgi 1530 tarihli defterde de yer almaktadır. Bu defterde medresenin yıllık geliri 5770 akçe olarak gösterilmektedir (BOA.387: 173). Medresenin vakıf geliri 47 yılda %265,89 oranında artmıştır.

1476 ve 1483 vakıf kayıtlarında Medresenin yeri ile ilgili bir kayıt yer almamasına rağmen Maarif salnamesi kayıtlarında medresenin 20. Yüzyılın başlarına kadar ulaştığı görülmektedir. 1901 ve 1903 yıllarına ait olan kayıtlarda yer alan bilgiler aşağıdadır. Bu bilgilerde medresenin Bal Hasan mahallesinde olduğu belirtilmektedir. 20 talebesi olan medresenin müderrisi Safvet Efendi'dir. Medresenin banisi olarak Yakup Çelebi görülmektedir.

Medresenin ismi	Mahali	Müderrisi	Talebe	Medresenin Banisi
Köhne	Bal Hasan	Safvet Efendi	20	Yakup Çelebi

Tablo 1 : Köhne Medresesi (1901, 1903) (Maârif Salnâmesi 1319: 854-857; 1321: 589-590)

1.2.2. Ak Medrese (Ali Bey Medresesi)

Günümüze ulaşan Medrese Saruhan Mahallesi Ak Medrese sokakta yer almaktadır. Taç kapısı üzerinde bulunan inşa kitabesinde medresenin 812/1409-1410 yılında Karamanoğullarından Alaeddin Ali Bey'in oğlu Ali Bey tarafından yaptırıldığı belirtilmiştir. Mimarı bilinmeyen yapıdaki kitabeler Ketebe Hacı Ahmed tarafından yazılmıştır (Özkarı 2001: 109; Oral 1935: 4-10; Uzunçarşılı 1942: 45-80).

Medrese hakkında 1476 ve 1483 tarihli vakıf defterlerinde Ak Medrese olarak bilinen Ali Bey medresesi olarak bilgi verilmektedir (TK 564: 61b; MC.O.116/1: 96a). 1476 tarihinde Mevlana Sinan tasarrufunda bulunan medresenin 1483 tarihinde müderrisi Mevlana Eczade olduğu ifade edilmektedir (TK 564: 61b; MC.O.116/1: 96a).

1476 ve 1483 yıllarında Medresenin vakıf gelirleri toplamı 11290 akçedir.

Bu vakıflar gelirlerinde arasında; Semendire (ovacık), Aravan (Kumluca), Yayla-Köy, Üseci Mezrası, Yeni Hamam, Kervansaray, Medreseye bitişik bağ ve zemin, şehir yakınında bağ, Bezzaistan ve Bezirhane gibi gelir getiren mülkler yer almaktadır (MC.O.116/1: 96a).

Ak Medrese'nin 20. Yüzyılın başlarına kadar kesintisiz eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirdiği görülmektedir.

Maârif Salnâmelerinde 1901 ve 1903 yıllarına ait Niğde merkezde yer alan medrese isimleri ve öğrenci sayılarına ait bilgiler mevcut olup; bu bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Medresenin ismi	Mahali	Müderrisi	Talebe	Medresenin Banisi
Beyza	Hoca Feraş	Hacı Mehmed ve Rıza Efendiler	70	Alaeddin-i Selçuki

Tablo 2: Niğde Merkezde yer alan medreseler (1901, 1903) (Maârif Salnâmesi 1319: 854-857; 1321: 589-590)

1901 ve 1903 yıllarına ait Maarif Salnâmelerinde yer alan bilgilerden medresenin ismi Beyza (Ak) olarak gösterilmektedir. Medresenin müderrisleri ise Hacı Mehmed ve Rıza Efendiler olup medresede 70 öğrenci eğitim görmektedir. Medrese Karamanoğulları zamanında yapılmış olmakla birlikte maarif salnâmelerinde Medresenin banisi olarak Alaeddin-i Selçuki (Alaeddin Keykubat) gösterilmektedir (Maârif Salnâmesi 1319: 854-857; 1321: 589-590).

Medrese Cumhuriyet döneminde bir süre müze olarak kullanılmıştır.

1.2.3. Darü'z-zikr Medresesi

Bugün mescit olarak kullanılan yapı Bal Hasan Mahallesi, Eskioğlu sokakta bulunmaktadır. Kitabesi mevcut olmayan yapının 15. yüzyılda Karamanoğulları devrinde yapıldığı ileri sürülmektedir (Özkarcı, 2015: I, 96-97; Bakırer, 1976: 215)

Kaynaklarda *Darü'z-zikr* adı kullanılan yapı mescit, medrese ve tekke olmak üzere üç yapı türü tespit edilmiştir (Özkarcı, 2015: 97).

1476 ve 1483 tarihli vakıf kayıtlarında Şerafettin Bey Darü'z-zakirini olarak kaydedilmiştir (TK 564: 62a; MC.O.116/1: 96b). Yapının yıllık gelirinin 4800 akçe olduğu belirtilmektedir. Vakıf gelirleri arasında ise Şerafettin hamamı ve Aksaray'a tabi İlisıra karyesinde malikane gösterilmektedir (TK 564: 62a; MC.O.116/1: 96b).

Yapının 1732 tarihinde *Darü'z-Zikr Mescidi*, 1734 ve 1826 tarihlerinde *Darü'z-Zakirin Medresesi* olarak kaydedildiği belirtilmektedir (Özkarcı, 2015: 98).

1901 ve 1903 yıllarına ait Maârif Salnâmelerinde de yapının medrese olarak kaydedildiği görülmektedir.

Medresenin ismi	Mahali	Müderrisi	Talebe	Medresenin Banisi
Darü'l-zikr	Bal Hasan	Müftizade Ahmed Efendi	6	Hüsameddin Çelebi

Tablo 3: Niğde Merkezde yer alan medreseler (1901, 1903) (Maârif Salnâmesi 1319: 854-857; 1321: 589-590)

1901 ve 1903 tarihli Maârif Salnâmelerinde Müderris olarak Müftizade Ahmed efendi gösterilmekte olup 6 öğrencisini bulunduğu görülmektedir. Medresenin banisi olarak da Hüsameddin Çelebi ismi kaydedilmiştir.

Yapı bugün Darü'z-Zikr Mescidi adı ile fonksiyonunu sürdürmektedir.

2. İlmî Faaliyetler ve İlim Adamları

Niğde şehrinin Selçuklular devrinde itibaren önemli bir merkez olduğu bilinmektedir. Şehrin bu sebepten önemli bir kültür merkezi olduğu görülmektedir. Türkiye Selçukluları devrinde günümüze ulaşan nadir eserlerden biri Niğdeli Kadı Ahmed'in yazdığı *el-Veledü's-Şefik ve'l-Hâfidü'l-Halik* eserdir. Kadı Ahmed'in 14 yaşlarında iken Niğde'nin nahiyelerinden Malâkopi'ye (Nevşehir'e bağlı Derinkuyu ilçesi) Mevlana Kemâlüddin Nekîdî'den ders aldığını belirtmektedir (Ertuğrul, 2015: 65). Kadı Ahmed'in 1285 tarihinde Niğde'de doğduğu ifade edilmektedir (Ertuğrul, 2015: 67).

Kadı Ahmed'in eserinde 13. yüzyılın sonlarında ders aldığı hocasının Niğdeli Mevlana Kemalüddin olduğu görülmektedir. Bu bilgiler Niğde ve nahiyelerinde eğitim-öğretim faaliyetlerinin yapıldığını göstermektedir. Kadı Ahmed günümüze ulaşan eserini 1333 tarihinde Niğde'de tamamlamıştır (Ertuğrul, 2015: 73). Kadı Ahmed'in *el-Veledü's-Şefik ve'l-Hâfidü'l-Halik* isimli eserinde *Selçukname* adlı bir eser daha yazdığını söylüyorsa da bu eser günümüze ulaşmamıştır.

Niğde şehrinin Selçuklular devrinden itibaren önemli bir ilim ve kültür merkezi durumunda olduğu görülmektedir. Çalışma konumuzu oluşturan 15. yüzyılda ise tespit edilebildiğimiz üç ilim adamı ve faaliyetleri anlatılmıştır.

2.1. Kara Yakub bin İdris (789/1387-833/1429)

15. yüzyılda yaşamış Niğdeli âlimlerdendir. Önce Niğde daha sonrada Arap ve Acem ülkelerinde tahsilini tamamladıktan sonra Larende'de (Karaman) müderrislik yapıp eserler yazmıştır (Bursalı 2000: I, 397; Babinger 2000: 17-18). Larende'de bulunduğu sırada dini kitaplar yazdığını belirtilmektedir. Eserleri arasında mukaddime, üç kısım ve hatimeden oluşan *Eşraku't-Tevârîh* isimli Arapça bir eseri vardır (Bursalı 2000: I, 397; Babinger 2000: 17-18). Bu eserin giriş, üç bölüm ve sonuçtan oluştuğu ifade edilmektedir (Katip Çelebi, I, 2007: 130). Yine Arapça *Tarih-i Nebevi* (Peygamberler Tarihi) isimli başka bir eseri vardır (Bursalı 2000: I, 397; Babinger 2000: 17-18). Ayrıca *Haşiye Ale'l-Beyzavî*, *Mesabih ve Hidaye* üzerine şerhleri bulunmaktadır (Bursalı 2000: I, 397).

2.2. Kasım Bin Süleyman Niğdevi (öl. 970/1562)

15. Yüzyılın sonlarında veya 16. Yüzyılın başlarında doğduğu düşünülen bir âlimdir. Arabi ilimlerde özellikle fıkıh alanında çalışmalar yaptığı belirtilmektedir. Tahsil hayatına ilk olarak memleketi olan Niğde'de başladığı ve daha sonra İstanbul'da devam ettiği belirtilmektedir. 966/1558'de Siroz'da Selçuk Sultan Medresesi müderrisliğine tayin olmuştur. Bu görevde iken Siroz'da 970/1562 senesinde vefat etmiştir. Şerhu Vikayetü'l-Müsemma bi't-Tatbik ve Şerhu Mülteka isimli eserleri bulunmaktadır (Bursalı 2000: I, 400).

2.3. Bahaeddin Bin Yusuf el Enduği en Niğdevi

Yazar hakkında Kâtip Çelebi 1658 tarihinde tamamladığı *Keşfü'z-Zunûn* isimli eserinde (Şeşen 1998: 308) bilgiler yer almaktadır. Katip Çelebi yazarın doğum ve ölüm tarihi belirtilmemiştir. Yazarın isminde geçen Enduği/Anduğu Selçuklulardan itibaren bilinen bir yerleşim birimidir. Bu yerleşim bugün Niğde ili Altunhisar ilçesine karşılık gelmektedir. Evliya Çelebi'nin eserinde bu yerleşim biriminden Ortaköy olarak bahsedilmektedir (Evliya Çelebi, 140). Selçuklu ve Beylikler döneminde Anduğu olarak bilinen yerleşimin Osmanlı kaynaklarında umumiyetle Ortaköy olarak zikredildiği görülmektedir. Adı geçen yazarın isminde yer alan Enduği en Niğdevi ifadesi yazarın 15. Yüzyılda yaşamış olabileceği ihtimalini düşündürmektedir.

Yazarın tıp alanında özellikle ilaçlar üzerine yazdığı *Eş-Şifâü fi'l-Mev'iza* eseri oldukça önemlidir. Eser seksen babdan oluşmaktadır (Katip Çelebi, III, 2007: 844).

2.4. Kemal Ümmî

Kemâl Ümmî 15. yüzyılda Niğde'de yaşamış ve yetişmiş ünlü bir şairdir. Bu şairin başta Karaman olmak üzere başka şehirlere ait olduğu ileri sürülmüş ise de; türbesi bugün Yenice mahallesindedir. 880/1475-1476 senesinde vefat ettiği bilinen şair bugün Niğde'de metfundur (Bursalı Mehmed Tahir, 1333: I, 152; Oral, 1936: 12; Özmel, 2009: 5; Topal, 2012: 285)

Sonuç

Niğde şehrinin 15. yüzyılda gerek eğitim-öğretim ve gerekse ilmi faaliyetler hususunda iyi durumda olduğu tespit edilmiştir. Şehirde ismi tespit edilebilen üç medresenin Niğde'nin kültürel yapısının gelişmesinde etkin şekilde rol oynadığı görülmektedir. Medrese olarak faaliyet gösteren iki yapı ise günümüze kadar ulaşmıştır.

İlim adamları ve ilmi faaliyetler olarak bakıldığında ise şehirde yetişmiş ve 1333 tarihinde yazdığı eseri günümüze ulaşmış olan Niğdeli Kadı Ahmed ilk sırada gelir. Kadı Ahmed dışında 15. yüzyılda Kara Yakub bin İdris, Kasım bin Süleyman Niğdevi, Bahaeddin bin Yusuf el Enduği en Niğdevi ve Kemal Ümmî gibi yetişmiş tarihçiler, ilim adamları ve şairlerin Niğde'nin ilim ve kültür hayatına katkı sağladıkları görülmektedir.

Kaynakça

I. Arşiv Kaynakları

TK 564 (Ankara Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Kuyûd-ı Kadîme Arşivi, Tahrir Defteri, Nr. 564)

M.C. 0.116/1 (İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Atatürk Kitaplığı, Muallim Cevdet Tasnifi, O.116/1).

BOA.387 (Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilayet-i Karaman ve Rûm Defteri (937/1530)), (1996), Ankara.

II. Salnâmeler

Maârif Salnâmeleri

1319, 1321.

III. Kitap ve Makaleler

BABİNGER, Franz, (2000) **Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri**, çev. Çoşkun Üçok, Kültür Bakanlığı, Ankara.

BAYKARA, Tuncer, (1985), **Türkiye Selçukluları Devrinde Konya**, Ankara.

Bursalı Mehmed Tahir, (2000), **Osmanlı Müellifleri**, Ankara.

Bursalı Mehmed Tahir, **Osmanlı Müellifleri**, C.I, İstanbul 1333

ERGİN, O. Nuri, (1939), **Türk Şehirlerinde İmaret Sistemi**, İstanbul.

Evliya Çelebi, **Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, III, Hazırlayanlar Seyit Ali KAH-RAMAN - Yücel DAĞLI, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1999.

GABRİEL, Albert (2000), **Monuments Turcs D'Anatolie Kayseri-Niğde**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

İbn BATTÛTA (Ebû Abdullah Muhammed İbn Battûta Tanci), (2000), **İbn Battûta Seyahatnâmesi**, çev. A. Sait Aykut, I-II, İstanbul.

Kâtip ÇELEBÎ, **Keşfü'z-Zunûn an Esâmi'l-Kütübi ve'l-Fünûn**, I-V, Tercüme Rüştü Balcı, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2007.

KURAN, Abdullah, (1969), **Anadolu Medreseleri**, I, Ankara.

ORAL, Mehmet Zeki, (1935), **Akpınar**, I/11, s. 4-10.

ORAL, Zeki, (1936), "**Kemali Ümmi'ni Bir Ağıdır**", **Akpınar**, II/12 (İkinci Teşrin), s. 12-13.

ÖZKARCI, Mehmet, (2001), **Niğde'de Türk Mimarisi**, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

ÖZMEL, İsmail (2009), **Niğdeli Şair ve Yazarlar**, Niğde Valiliği İl Özel İdaresi, Niğde.

SÖZEN, Metin, (1970-72), **Anadolu Medreseleri Selçuklu ve Beylikler Devri**, I-II, İstanbul.

ŞEŞEN, Ramazan, (1998), **Müslümanlarda Tarih-Coğrafya Yazıcılığı**, İstanbul.

TEXİER, Charles (2002), **Küçük Asya Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi**, III, (çev. Ali Suat), Latin Harflerine Aktaran, Kâzım Yaşar Koprıman-Yrd. Doç. Dr. Musa Yıldız, Ankara.

TOPAL, Nevzat, (2012), “15. Yüzyılın İlk Yarısında Niğde’nin Siyasal ve Kültürel Yapısı”, *I. Uluslararası Niğde Dil, Kültür ve Tarih Sempozyumu (3-6 Mayıs 2012)*, Ankara. s. 281-288.

_____, (2009), **Anadolu Selçukluları Devrinde Aksaray Şehri**, Ankara.

UZLUK, Feridun Nafiz, (1958), **Fatih devrinde Karaman Eyâleti Vakıfları Fihristi**, Ankara.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, (1942), “Niğde’de Karamanoğlu Ali Bey Vakfiyesi”, *Vakıflar Dergisi*, II, s. 45-80.

ÜNVER, A. Süheyl, (1940), “Konya Aksaray’ı Darüşşifa Medresesine Ait Bir Vesika”, *Türk Tıp Tarihi Arşivi*, V/18, s. 72-74

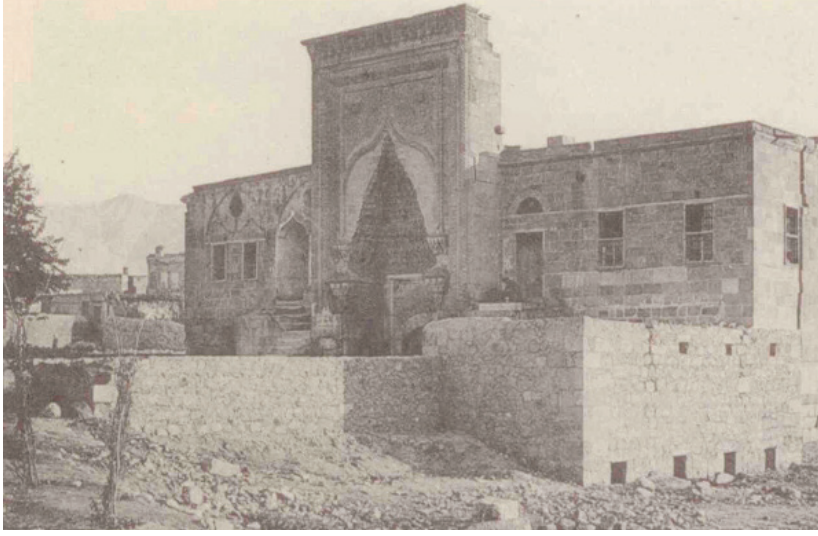
Ekler

Resim: Kemâl Ümmi Türbesi

Resim: Darü'z-Zikr Camii

Resim: Ak Medrese (Gabriel, 2000)

